

AIKO-yhteenvetolomake 2016-2018	Maakunta: Keski-Pohjanmaa ERM-toimet
A. Arvio AIKO-toimenpiteen toimivuudesta	
<p>Miten AIKO on tukenut maakuntastrategian ja -ohjelman toimeenpanoa sekä alueen uudistumista? Kuinka hyvin AIKO on soveltunut alueen kehittämistarpeisiin? Miten toimenpiteet ja hankkeet tukevat maakunnan ERM-suunnitelmaa ja/tai kasvusopimuskaupunkien/-vyöhykkeiden tavoitteita? Miten maakunnassa on hyödynnetty resilienssiökalua ERM-toimien tukena?</p>	
<p>AIKO-rahoituksella on tuettu maakuntaohjelmaa onnistuneesti mm. matkailu- ja kulttuuritoimialan kehittämisen osalta. Toimiala on Keski-Pohjanmaan strategioissa tunnustettu keskeiseksi kehitettäväksi toimialaksi maakunnassa ja AIKO-rahoitusta on käytetty strategian jalkauttamiseen toiminnaksi. Rahoituksella on onnistuttu käynnistämään suurempia kehittämiskokonaisuuksia mm. Kaustisen kansanmusiikkifestivaalin saamiseksi Unescon maailmanperintökohteeksi. Maakunnassa toimivien TKI-organisaatioiden osaamista on tuotu lähemmäs yrityksiä ja edistetty TKI-organisaatioiden ja yritysten yhteistyötä. AIKO-rahoituksella on myös saatu käyntiin suurempi maakunnan osaamiskeskittymien ja -verkostojen kehittäminen osana Itä- ja Pohjois-Suomen Elinkeinot murroksessa (ELMO) yhteistyötä.</p>	
<p>Instrumenttina AIKO on soveltunut tukemaan alueen kehittämistarpeita sekä maakunnan strategioiden ja ohjelmien toimeenpanoa. Rahoitetuissa hankkeissa on toteutettu kiitettävä määrä kokeiluja ja niistä on lähtenyt käyntiin suurempia kehitysprosesseja, mutta lähes kaikkien indikaattoreiden osalta hankkeiden tulokellisuus on jäänyt toivottua vähäisemmäksi.</p>	
<p>Keski-Pohjanmaan AIKO-varautumissuunnitelmassa ERM-painopisteiksi on määritelty:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Uudet toimintamallit uuden liiketoiminnan mahdollistajana Painotuksissa haetaan toimintaympäristön kehittämistä, erilaisien yhteistyömallien sekä verkostojen uudenlaisia toimintamallien kautta, jotka vaikuttavat innovaatioiden syntymiseen, erilaisten palvelu- ja toimintamallien uudistamiseen. Avainasemassa on innovatiivinen, kokeileva ja pilotoiva toimintatapa.2) Tutkimustulosten kaupallistaminen Painotuksissa korostetaan tutkimustulosten parempaa hyödyntämistä liiketoimintaan, konkreettisten uusien avauksien syntymistä, innovaatioiden kaupallistamista. Elinkeinoelämän mukana olo (pilotointi, kokeilut yrityksissä) toimenpiteissä on tärkeää. Painopiste pohjautuu alueellisiin tunnustettuihin vahvuuksiin ja Maakuntaohjelman sekä älykkään erikoistumisen strategian painotuksien mukaisiin toimialoihin.3) Kilpailukykyä kansainvälistymisellä Pohjautuen alueellisiin vahvuuksiin, maakuntaohjelman painotuksiin sekä kansainvälistymisstrategian mukaisiin painotuksiin. <p>Varautumissuunnitelmassa on todettu, että AIKO-ohjelmalla voidaan toteuttaa kaikkia alueen painotuksia toimialaan sitomattomasti.</p>	
<p>Keski-Pohjanmaalla rahoitetut hankkeet ovat painottuneet erityisesti ERM-painopisteeseen 1) Uudet toimintamallit uuden liiketoiminnan mahdollistajana, joskin yksittäisiä hankkeita on ollut painopisteisiin 2 ja 3. Suunnitelmasta ei olla rahoituksessa poikettu.</p>	
<p>AIKO-rahoituksella on maakunnassa käynnistetty pieniä ja ketteriä hankkeita, joilla on mahdollistettu erilaisten kokeilujen käynnistämisen matalammalla kynnyksellä, kuin mihin olisi ollut mahdollisuus muulla Keski-Pohjanmaan liiton hankerahoituksella. Onnistuneilla hankkeilla on saatu tietoa, joka auttaa esimerkiksi varautumaan suunnitteilla olevien suurinvestointien positiiviseen rakennemuutokseen ja sen synnyttämään osaamistarpeeseen. Hankkeilla on onnistuttu myös vahvistamaan maakunnan resilienssiä käynnistämällä matkailutoimialaa ja innovaatiokeskittymien verkostoitumista tukevia kehitysprosesseja, monipuolista näin maakunnan elinkeinoja ja yrityksille tarjolla olevaa osaamista.</p>	

B. Rahoitetut AIKO-hankkeet			
Hanke-tunnus	Hankkeen nimi	AIKO-rahoitus (€)	Rahoitus-päätös pvm.
KEP1	AATE DC (arctic autonomous testing element development cluster)	29 050	03.01.2017
KEP2	Pilottipooli	70 000	23.01.2017
KEP3	Telakka	80 500	23.01.2017
KEP4	Selvitys kiinnostuksesta lomitusyrittäjyyteen	29 400	06.10.2017
KEP5	KokkoGrow (ERM)	83 314	19.03.2018
KEP6	Kokkola AR (ERM)	62 608	11.06.2018
KEP7	Itä- ja Pohjois-Suomen elinkeinot murroksessa (ELMO) – pilotin toteuttamisen AIKO-hanke	19 810	29.08.2018
KEP8	MOAMU kansainvälisen toiminta-alustan kehittäminen ja toimintaverkoston rakentaminen	34 013	26.10.2018
KEP10	KAIKKI	44 853	26.10.2018
KEP11	PAASI	73 360	26.10.2018
KEP12	Nopea	16 319	30.10.2018
KEP13	Biomassapohjaiset teknisen hiilen applikaatiot CARBOTECH	20 398	05.11.2018
KEP14	KASE kasvuohjelma	42 890	06.11.2018
C. Indikaattoritiedot			
		Suunniteltu (kpl)	Toteutunut (kpl)
Nimeä käynnistyvät kehitysprosessit:		23	8
<ol style="list-style-type: none"> KokkoGrow -hanke (pohja luotu toisessa hankkeessa) Jyväskylän kokeiluihin ja uuden tiedon jakamiseen ja siitä tiedottamiseen perustuva toimintatapa. Itä- ja Pohjois-Suomen Elinkeinot murroksessa -strategia ja yhteistyö MOAMU-konseptointi ja toiminta-alustan kehittäminen Majakka -hanke Elinkeinot murroksessa yhteistyö Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien, Euroopan komission ja ELY-keskusten kanssa Unescon ICH NGO Forumiin toimintaan osallistuminen ja Kansanmuusiikki-instituutin hakemus Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle Kokkolan yliopistokeskuksen tilaus- ja täydennyskoulutukset 			
Nimeä kansainvälisen tason referenssikohteet:		14	6
<ol style="list-style-type: none"> Arktisten olosuhteiden ajoneuvotestausratojen tekniikan kehittäminen verkostomaisen hajautetun kehitysklusterin avulla Travel Tools -konsepti. Horizon 2020 DESIRA-hanke TankAR-sovellus TARjouksia-sovellus Veden laadun online/reaaliaikamittaustapa 			
Nimeä käynnistyvät kokeilut:		23	27
<ol style="list-style-type: none"> Testirataelementtikokonaisuus Innokolmio-yhteistyö Port Tower After Work -tapahtuma Kokeilu Travel Tools -konseptin rakentamiseksi Tehoa palkitsemiseen -valmennus Pätevä pomo -opintokokonaisuus Palvelumuotoilutyöpaja Kokeilu Start Up -yrityksille tarjottavasta palvelukokonaisuudesta (epäonnistui) Kokeilu metallisen kanteleen rakentamisesta (epäonnistui) 			

<ul style="list-style-type: none"> 10. Showroom ja työtila KIP:n alueella. 11. KokkoGrow-hankkeen toimijoiden yhteiset yrityskäynnit 12. Keltaisen talon aamupalatreffit 13. KokkoGrow-utiskirje 14. Kampus & KIP -video 15. Tiedetutuksi-toimintamalli 16. Houkuttele, sitouta ja motivoi henkilöstöäsi -kokeilu 17. Suorituksen johtaminen ja palkitseminen -toimintamalli 18. Liiketoimintaosaamisen avoimet opintomoduulit 19. Kampuskahvit 20. Pitchaa itsesi aidan yli! -toimintatapa 21. Centry -rekrytapahtuma yrityksille 22. Matkailun AR-kokeilu 23. Kaupan AR-kokeilu 24. Kaupunkisuunnittelun AR-kokeilu 25. Teollisuuden AR-kokeilu 26. PAASI-hankkeen avoimen datan alusta 27. Maksuttoman täydennyskoulutusmallin kokeilu 		
<p>Nimeä hankkeet, jotka edistävät hiilineutraalisuutta ja resurssitehokkuutta:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. KEP2 Pilottipooli 2. KEP4 Selvitys kiinnostuksesta lomitussyrittäjyyteen 3. KEP5 KokkoGrow 4. KEP11 PAASI 	7	4
<p>Nimeä hankkeet, jotka edistävät maahanmuuttajien työllistymistä ja yrittäjyyttä:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. KEP2 Pilottipooli 2. KEP3 Telakka 3. KEP4 Selvitys kiinnostuksesta lomitussyrittäjyyteen 4. KEP12 NOPEA 	4	4
<p>Nimeä hankkeet, jotka toteutuvat useamman maakunnan yhteistyönä:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. KEP1 AATE DC (arctic autonomous testing element development cluster) 2. KEP11 PAASI 	2	2
AIKOn myötävaikutuksella syntyvät uudet yritykset (kpl)	4	3
AIKOn myötävaikutuksella syntyvät uudet työpaikat (kpl)	21	4

D. Resurssit				
	Maakunnan liiton oma AIKO-toimenpiteeseen kohdistama henkilötyömäärä sekä henkilöstökulut (palkka- ja muut kustannukset).			
	2016	2017	2018	2019
Henkilöstökulut (€)				
Henkilötyömäärä (htkk)				

E. Kokeilut
<p>Yhtenä AIKO:n tavoitteena oli edistää kokeilukulttuurin käyttöönottoa aluekehittämisessä ja mahdollistaa joustavasti nopeiden kokeiluhankkeiden käynnistäminen. Miten arvioitte tämän tavoitteen toteutumista ja kokeiluhankkeiden raportointia kokeilunpaikka.fi –alustalla ja miten kokeilukulttuuria aluekehittämisessä tulisi jatkossa edistää?</p> <p>Vaikka rahoitettujen hankkeiden määrä onkin ollut vähäinen, niin ne ovat toteuttaneet kokeiluja yli odotusten. Kokeilukulttuurin edistäminen aluekehittämisessä on ollut tärkeä toimenpide, jota halutaan edelleen kehittää maakunnassa. Maakunnassa on tarvetta pienille ja ketterille kokeiluille, joilla voitaisiin ottaa myös riskejä. Rahoituksella pitäisi voida saattaa käyntiin suurempia kehitysprosesseja, toteuttaa tunnustelevia kokeiluja ja kattaa sellaisia aluekehittämisen osa-alueita, joihin muut käytössä olevat rahoitusvälineet eivät sovellu. Pienissä kokeiluhankkeissa on myös kyettävä riskinottoon. Hankkeilta pitää edellyttää tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta, mutta epäonnistumiset tulee voida hyväksyä osaksi hankkeiden toteutusta ja rahoitusta.</p> <p>Käytännön toteutus AIKO-hankkeiden rahoittamisesta on osoittanut, että raportointitavat ja raportoitavien asioiden sisältö on oltava erityisen tarkkaan mietittynä ja selvillä kun toimeenpannaan rahoitusohjelmia, jotka toteutetaan tietojärjestelmien (kuten EURA2014) ulkopuolella. Tämä yhdenmukaistaisi hankkeista kerättävää tietoa ja tiedon käytettävyyttä.</p> <p>Kokeilunpaikka.fi -alustaa ei olla Keski-Pohjanmaalla hyödynnetty kokeiluhankkeiden raportoinnissa tai kokeilujen levittämisessä.</p>

Kehitysprosessilla tarkoitetaan kokonaisvaltaista kehityssuunnitelmaa, jonka toteuttaminen voi tapahtua useana hankkeena tai hankekokonaisuutena. Kehitysprosessilla ei tarkoiteta itse AIKO-hanketta, vaan laajempaa asiakokonaisuutta.

Kansainvälisen tason referenssikohteella tarkoitetaan innovatiivisen julkisen hankinnan tuloksena tai muutoin syntyneitä kokonaisuuksia, jossa yrityksen tuote tai palvelu on toteutettu oikeassa käyttöympäristössä. Referenssikohde voi olla esimerkiksi energia- tai jätteenkäsittelylaitos tms. tai kaava-alue. Yritykset hyötyvät referenssistä laajentuessaan kansainvälisille markkinoille. Referenssikohteiden avulla voidaan edistää Suomeen suuntautuvia investointeja.

Kokeilulla tarkoitetaan sellaista toimintaa, joka ei ole pilotointia eikä toteuttavan organisaation normaalia toimintaa. Kokeilun kohteena on uusi tapa, menetelmä, toimintamalli tms., jota ei ole aiemmin kokeiltu. Yksittäisessä AIKO-hankkeessa voidaan tehdä useampia kokeiluja. Kokeileminen on ytimeltään toimivuuden testaamista ja kokeilemalla oppimista, mutta kokeiluja voi myös käyttää asenteiden ja toimintatapojen muuttamiseen, jaettujen tarinoiden synnyttämiseen ja yhteiskunnan rakenteelliseen muuttamiseen.